

MIĘDZYNARODOWA AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W ŁOMŻY
PAŃSTWOWY UNIWERSYTET PODATKOWY

**JĘZYK I KULTURA UKRAIŃSKA
WE WSPÓŁCZESNEJ HUMANISTYCZNEJ
PRZESTRZENI CZASOWEJ: ASPEKTY KOMUNIKACJI
MIĘDZYJĘZYKOWEJ I KSZTAŁTOWANIE
KOMPETENCJI KOMUNIKACYJNYCH
WSPÓŁCZESNEGO SPECJALISTY**

**Zbiór materiałów
Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej Konferencji Internetowej
*21 lutego 2024 r.***

Łomża – Irpin
2024

МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК В ЛОМЖІ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**УКРАЇНСЬКА МОВА ТА КУЛЬТУРА
В СУЧАСНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ ЧАСОПРОСТОРИ:
АСПЕКТИ МІЖМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА
ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ**

**Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

21 лютого 2024 р.

Ломжа – Ірпінь
2024

УДК 811.161.2:316.7(06)

ББК 81.2(Укр)я431

У 45

*Rekomendowany do rozpowszechniania w Internecie przez Radę Naukową
Państwowego Uniwersytetu Podatkowego
(protokół nr 11 z dnia 28 marca 2024 r.)*

У 45

Język i kultura ukraińska we współczesnej humanistycznej przestrzeni czasowej: aspekty komunikacji międzyjęzykowej i kształtowanie kompetencji komunikacyjnych współczesnego specjalisty [wydanie elektroniczne] : zbiór materiałów Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej Konferencji Internetowej, Łomża – Irpin, 21 lutego 2024 r. / Redakcja naukowa: Zoia Sharlovych, Tetiana Hyrina. Irpin : Państwowy Uniwersytet Podatkowy; Łomża: Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży. Wydawnictwo: MANS w Łomży, 2024. 518 s. Format PDF ; publikacja internetowa; depozytariusz instytucjonalny. ISBN 978-83-969222-6-7
ISBN 978-966-337-721-6

Recenzenci:

dr hab. prof. Vasylieva Oleksandra, Państwowy Uniwersytet Podatkowy, Ukraina;

dr hab. doc., prof. Kovpak Viktoriia, Zaporoski Uniwersytet Narodowy, Ukraina;

Rada redakcyjna:

dr hab., prof. Zykun Nataliia, Państwowy Uniwersytet Podatkowy, Ukraina;

dr hab., prof. Hyrina Tetiana, Państwowy Uniwersytet Podatkowy, Ukraina;

dr Sharlovych Zoia, Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Rzeczpospolita Polska;

dr doc. Zaitseva Inna, Państwowy Uniwersytet Podatkowy, Ukraina;

dr doc., Kalyta Olena, Państwowy Uniwersytet Podatkowy, Ukraina

Zbór zawiera materiały Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej Konferencji Internetowej, która odbyła się 21 lutego 2024 r. w Zakładzie Komunikacji Społecznej, Literatury i Kultury Kierunku Technologii Społecznych i Humanistycznych, Sportu i Rehabilitacji Państwowego Uniwersytetu Podatkowego, zorganizowanej wspólnie z partnerami ukraińskimi i zagranicznymi. Publikacje odzwierciedlają kierunki i wyniki badań naukowych dotyczące następujących zagadnień tematycznych: język ukraiński jako fenomen kultury narodowej, komunikacja międzyjęzykowa we współczesnym świecie geopolitycznym, dialog międzykulturowy i prezentacja kultury ukraińskiej, kompetencje komunikacyjne współczesnego specjalisty, projektowanie mediów i komunikacja wizualna we współczesnym wymiarze kulturowym, współczesne środki masowego przekazu i uniwersalność człowieka, komunikacja biznesowa i studia nad tłumaczeniami: wyzwania współczesności. Publikacja przeznaczona jest dla szerokiego grona czytelników zainteresowanych powyższymi zagadnieniami.

Zbiór powstaje z gotowych materiałów dostarczonych przez autorów. Wydawca nie ponosi odpowiedzialności za materiały przekazane do publikacji.

Wydawnictwo: MANS w Łomży

УДК 811.161.2:316.7(06)

ББК 81.2(Укр)я431

ISBN 978-83-969222-6-7

ISBN 978-966-337-721-6

© Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych
w Łomży (Rzeczpospolita Polska), 2024

© Państwowy Uniwersytet Podatkowy, 2024

УДК 811.161.2:316.7(06)

ББК 81.2(Укр)я431

У 45

*Рекомендовано до розповсюдження в мережі «Інтернет»
Вченою радою Державного податкового університету
(протокол № 11 від 28 березня 2024 року)*

У 45

Українська мова та культура в сучасному гуманітарному часо-просторі: аспекти міжмовної комунікації та формування комунікативної компетентності сучасного фахівця [Електронне видання] : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, Ломжа – Ірпінь, 21 лютого 2024 р. / наукова редакція : З. Шарлович, Т. Гиріна. Ірпінь : Державний податковий університет ; Ломжа : Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі. Видавництво : MANS w Łomży, 2024. 518 с. PDF-формат ; мережеве видання ; інституційний депозитарій. ISBN 978-83-969222-6-7 ISBN 978-966-337-721-6

Рецензенти:

Васильєва О., д-р наук держ. упр., професор, професор кафедри менеджменту та публічного управління Державного податкового університету;

Ковпак В., д-р наук із соц. ком., доцент, професор кафедри соціальних комунікацій та інформаційної діяльності Запорізького національного університету.

Редакційна колегія:

Зикун Наталія Іванівна, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, декан факультету соціальних комунікацій, спорту та реабілітації, Державний податковий університет;

Гиріна Тетяна Сергіївна, доктор наук із соціальних комунікацій, доцент, професор, завідувач кафедри соціальних комунікацій, словесності та культури, Державний податковий університет;

Шарлович Зоя Павлівна, кандидат педагогічних наук, ад'юнкт, Міжнародна Академія Прикладних наук в Ломжі (Республіка Польща);

Зайцева Інна Веніамінівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальних комунікацій, словесності та культури, Державний податковий університет;

Калита Олена Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальних комунікацій, словесності та культури, Державний податковий університет.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, яка відбулася 21 лютого 2024 р. на базі кафедри соціальних комунікацій, словесності та культури факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації Державного податкового університету, організованої спільно з українськими та зарубіжними партнерами. Публікації відображають напрями та результати наукових досліджень, присвячених таким актуальним питанням: українська мова як феномен національної культури, міжмовна комунікація у сучасному геополітичному світі, міжкультурний діалог і презентація української культури, комунікативна компетентність сучасного фахівця, медіадизайн і візуальнульні комунікації у сучасному культурному вимірі, сучасні засоби масової інформації та духовний універсум людини, бізнес-комунікації та перекладознавство: виклики сьогодення. Видання розраховане на широке коло читачів, які цікавляться окресленою проблематикою.

Збірник сформований з готових матеріалів, наданих авторами. Видавець не несе відповідальності за надані до публікації матеріали.

Видавництво: MANS w Łomży

УДК 811.161.2:316.7(06)

ББК 81.2(Укр)я431

ISBN 978-83-969222-6-7

ISBN 978-966-337-721-6

© Міжнародна Академія Прикладних Наук
в Ломжі (Республіка Польща), 2024

© Державний податковий університет, 2024

Ministerstwo Edukacji i Nauki Ukrainy
Ministerstwo Finansów Ukrainy
Ministerstwo Kultury i Polityki Informacyjnej Ukrainy
Państwowy Uniwersytet Podatkowy, Zakład Komunikacji Społecznej,
Literatury i Kultury (Irpın, Ukraina)
Międzynarodowa Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży
(Rzeczpospolita Polska)
Wyższa Szkoła Ekonomii (Bydgoszcz, Polska)
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach (Rzeczpospolita Polska)
Wydział Zarządzania Przedsiębiorstwem
Uniwersytet w Zagrzebiu (Chorwacja)
Uniwersytet Biznesu w Katowicach (Rzeczpospolita Polska)
Wydział Zarządzania, Polska
Kijowska Państwowa Akademia Sztuki Dekoracyjnej i Stosowanej oraz
Projektowania im. M. Bojczuka
Zakład Projektowania Graficznego (Kijów, Ukraina)
Lwowski Narodowy Uniwersytet Zarządzania Środowiskiem,
Zakład Edukacji Humanitarnej
Narodowy Uniwersytet Lotniczy, Zakład Reklamy i Public Relations (Kijów, Ukraina)
Chortycka Akademia Narodowa, Zakład Projektowania (Zaporoże, Ukraina)

PODZIĘKOWANIA

Instytucjom edukacyjnym, które wzięły udział w odbytej konferencji, wyrażamy wdzięczność za planowaną współpracę. Znaczna liczba współorganizatorów z różnych części Ukrainy i Europy świadczy o wysokim poziomie zainteresowania partnerów rozwojem i pogłębianiem kierunków naukowych w obszarach komunikacji społecznej, filologii, kultury i sztuki, a także perspektywami dalszych badań naukowych na poziomie multidyscyplinarnym. Dorobek naukowy podkreślony w raportach i publikacjach potwierdza rzetelność zrozumienia przez uczestników roli języka i kultury ukraińskiej w kształtowaniu kompetencji komunikacyjnych współczesnego specjalisty.

Міністерство освіти і науки України
Міністерство фінансів України
Міністерство культури та інформаційної політики України
Державний податковий університет, кафедра соціальних комунікацій,
словесності та культури (м. Ірпінь, Україна)
Міжнародна Академія Прикладних Наук В Ломжі (Республіка Польща)
Вища Школа Економіки (Бидгощ, Республіка Польща)
Економічний Університет у Катовіцах (Республіка Польща)
Department Of Enterprise Management
Загребський Університет (Хорватія)
Katowice Business University (Республіка Польща)
Faculty Of Management, Poland
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і
дизайну імені М. Бойчука
Кафедра графічного дизайну (м. Київ, Україна)
Львівський національний університет природокористування,
кафедра гуманітарної освіти
Національний авіаційний університет, кафедра реклами і зв'язків
з громадськістю (м. Київ, Україна)
Хортицька національна академія, кафедра дизайну (м. Запоріжжя, Україна)

ПОДЯКА

Висловлюємо вдячність за планомірну співпрацю закладам освіти, які долучились до проведеної конференції. Значна кількість співорганізаторів із різних куточків України та Європи свідчить про високий рівень зацікавленості партнерів у розвитку та поглибленні наукових напрямів у галузях соціальних комунікацій, філології, культури й мистецтва, а також про перспективність подальших наукових досліджень на мультидисциплінарному рівні. Наукові надбання, висвітлені у доповідях і публікаціях, підтверджують ґрунтовність розуміння учасниками освітнього процесу ролі української мови та культури у формуванні комунікативної компетентності сучасного фахівця.

ЗМІСТ

ПАНЕЛЬ 1. УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ФЕНОМЕН НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ. МІЖМОВНА КОМУНІКАЦІЯ У СУЧАСНОМУ ГЕОПОЛІТИЧНОМУ СВІТІ

Бондаренко Анна

МОВА ЯК ЧИННИК ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ20

Volkova Liudmyla, Parkhomenko Daryna

UKRAINIAN TERMINOLOGY: PROBLEMS AND PROSPECTS23

Давидченко Інна

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНА КОМУНІКАЦІЯ
В СУЧАСНОМУ ГЕОПОЛІТИЧНОМУ СВІТІ28

Даниленко Людмила

ПРО ЩО ГОВОРЯТЬ ТОПОНІМИ
ПІД ВОГНЕМ ВІЙНИ (ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ).....36

Загалевич Валентина

РОЛЬ МІЖМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
В СУЧАСНОМУ ГЕОПОЛІТИЧНОМУ СВІТІ41

Зикун Наталія

ЗМІНИ В ЕКОСИСТЕМІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ:
ПОКОЛІННЯ ВІЙНИ (2014–2024).....46

Калита Олена

МОВНА ПОЛІТИКА ЯК ОСНОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ
ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ52

Проневич Олексій

ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ
ПЕРЕКЛАДУ АКТИВ ACQUIS COMMUNAUTAIRE
УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ: РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ВИМІР56

Руденко Юлія

ЗМІНИ В УКРАЇНСЬКОМУ МОВНОМУ ЛАНДШАФТІ
В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ63

Скидан Марина

КАТЕГОРІЇ ПРОСТОРУ Й ЧАСУ КРІЗЬ ПРИЗМУ ЛІНГВІСТИКИ67

Титаренко Валентина

ЗАПОЗИЧЕНА МЕТРОЛОГІЧНА ЛЕКСИКА
В ПІВНІЧНОУКРАЇНСЬКИХ ПАМ'ЯТКАХ XVI–XVII СТСТ.....70

Шульгіна Валентина

РОЛЬ ПОЗАМОВНИХ ЧИННИКІВ
У ФОРМУВАННІ ІНФОРМАТИВНОСТІ ПОВІДОМЛЕННЯ75

Чорнобай Віра

МОВНА ОСОБИСТІСТЬ ТА СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ81

ПАНЕЛЬ 2. МІЖКУЛЬТУРНИЙ ДІАЛОГ І ПРЕЗЕНТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Бабко Наталя

НЕМИНУЩА ПОСТАТЬ УКРАЇНСЬКОГО ПОЕТА І
ПРОЗАЇКА, УЧИТЕЛЯ І КРАЄЗНАВЦЯ МИКОЛИ АДАМЕНКА85

Бегей Ігор

ВІД ТЕОФАНА ПРОКОПОВИЧА ЧЕРЕЗ
МИКОЛУ ГОГОЛЯ ДО РОМАНА ВІКТЮКА90

Березенко Віта, Іванець Тетяна

ПРЕЗЕНТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ
ЗАСОБАМИ ПАБЛІК РИЛЕЙШІНЗ96

Зятін Станіслав

ОСОБЛИВОСТІ РЕЖИСЕРСЬКОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ
ДРАМАТУРГІЇ В. ШЕКСПІРА Б. НОРДОМ:
«ГАМЛЕТ» НА СЦЕНІ ХАРКІВСЬКОГО
ТЕАТРУ ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА.....100

Копитко Андрій

СОЦІОГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР ДІЯЛЬНОСТІ
ГО «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «САМБІРЩИНА»
ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО».....103

Купріянова Анастасія

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ЕТНОКУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ УКРАЇНИ108

Лисак Ірина

РОЛЬ УКРАЇНСЬКИХ МЕДІА В МІЖНАРОДНОМУ КОНТЕКСТІ112

Лисенко Ганна

МУРАЛ-АРТ У ХУДОЖНЬОМУ ЖИТТІ ЗАПОРІЖЖЯ.....116

Луцій Світлана

ПОГЛИБЛЕННЯ УКРАЇНСЬКО-ГРУЗИНСЬКИХ
НАУКОВО-МИСТЕЦЬКИХ ЗВ'ЯЗКІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ122

Мазепа Олександр

УКРАЇНСЬКА ГЕРАЛЬДИКА ТА ГЕНЕАЛОГІЯ В 1945–1949 РОКАХ127

Настащук Альона

ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКИХ
МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ НА УРОКАХ
УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....132

Slobodianyk Anastasiia

ON THE WAY TO AN INCLUSIVE SOCIETY:
PROBLEMS AND PROSPECTS OF ENSURING

ACCESSIBILITY OF UKRAINIAN HIGHER EDUCATION FOR PEOPLE WITH DISABILITIES	141
---	-----

Сова Маргарита, Деніжна Світлана

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ЕМПІРИЧНИХ МЕТОДИК МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	145
--	-----

Шкурко Валентина

ДИЗАЙН ЗАЧІСКИ ЯК МИСТЕЦЬКЕ ЯВИЩЕ	154
---	-----

ПАНЕЛЬ 3. КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

Банар Марія

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ	159
--	-----

Брянська Юлія

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	164
--	-----

Гапоненко Лариса

ОБґРУНТУВАННЯ ДІАЛОГІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В АСПЕКТІ ВНУТРІШНЬОГО СВІТУ ОСОБИСТОСТІ	167
---	-----

Гуменюк Інна

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ	174
---	-----

Єськова Анжела

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК ВАЖЛИВОЇ СКЛАДОВОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ	183
--	-----

Клочкова Юлія

ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ЕПОХУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ.....	188
---	-----

Козак Валентина

ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ CLASSTIME У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	192
---	-----

Kornieieva Iryna

SOCIO-COMMUNICATIVE APPROACH IN UKRAINIAN PUBLISHING AS THE CORE OF LONG-LIFE EDUCATION	195
---	-----

Krupko Olena

COMMUNICATIVE COMPETENCE IN PHARMACEUTICAL EDUCATION AND PHARMACIST ACTIVITIES	204
---	-----

Kurepin Viacheslav, Bakhishova Shalala

PROFESSIONAL FOREIGN LANGUAGE TRAINING OF MASTERS OF VOCATIONAL AND TECHNICAL EDUCATION AT THE MYKOLAIV NATIONAL AGRICULTURAL UNIVERSITY.....	209
--	-----

Kurepin Viacheslav, Kuznetsova Iryna

COMMUNICATIVE COMPETENCE AS A COMPONENT OF THE PROFESSIONAL TRAINING OF A MODERN TEACHER OF A VOCATIONAL (VOCATION-TECHNICAL) EDUCATION INSTITUTION	220
--	-----

Kurepin Viacheslav, Pindera Mykola

DEVELOPMENT OF COMMUNICATIVE COMPETENCE OF TEACHERS OF THE CYCLE OF PROFESSIONAL AND TECHNICAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS IN AGRICULTURAL ENGINEERING	231
--	-----

Lotareva Daria, Didnyak Anastasiia

INNOVATIVE TOOLS OF MODERN LEARNING: USING MASTER CLASSES AND TRAINING	
---	--

IN THE EDUCATIONAL PROCESS FOR ACHIEVING COMMUNICATIVE COMPETENCES	242
---	-----

Макаренко Андрій, Кузнєцов Олексій, Яковенко Вікторія ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	251
--	-----

Науменко Ліана СПІЧРАЙТИНГ ЯК МИСТЕЦТВО Й ТЕХНОЛОГІЯ КОМУНІКАЦІЇ	256
--	-----

Окунькова Лілія, Башинська Діана ВАЛІДНІСТЬ БІЛІНГВІЗМУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	260
---	-----

П'ятничка Тетяна, Шилінська Інна АКТУАЛЬНІ ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕНЬ ФАХІВЦІВ ГАЛУЗІ МОВОЗНАВСТВА	267
---	-----

Тєлєжкіна Олеся КОМУНІКАТИВНІ НАВИЧКИ: ТРЕНД В ОСВІТІ ЧИ ГНУЧКІ НАВИЧКИ ДЛЯ ЖИТТЯ?	272
---	-----

Шапошник Галина ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНОЇ АКТИВНОСТІ ТА КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ	276
--	-----

Штохман Лілія РОЗВИТОК МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗВО ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	282
--	-----

Чернобай Ольга ПЕДАГОГІЧНИЙ ДІАЛОГ У НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ	287
--	-----

Чорноус Оксана	
-----------------------	--

ЗАСОБІВ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРАЦІВНИКА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	290
--	-----

Yurchenko Kyryl, Oleinyk Dmytro

PERSONAL CREATIVE QUALITIES OF TEACHING STAFF INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION AS THE BASIS OF THEIR CREATIVE ACTIVITIES	293
--	-----

Юрчишин Тетяна

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ФАХОВОГО МОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	303
--	-----

ПАНЕЛЬ 4. МЕДІАДИЗАЙН І ВІЗУАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ У СУЧАСНОМУ КУЛЬТУРНОМУ ВИМІРІ

Бобрицька Марія, Гальчинська Ольга

КОЛАЖ ЯК ЗАСІБ ВІЗУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У СОЦІАЛЬНИХ ПЛАКАТАХ	307
--	-----

Борець Андрій

FAKE NEWS ВОЄННОГО ЧАСУ: МАНІПУЛЯЦІЇ З ВІЗУАЛЬНИМ БРЕНДИНГОМ ТЕЛЕМАРАФОНУ «ЄДИНІ НОВИНИ»	311
--	-----

Дерев'янка Наталія

ПЕРСОНАЛЬНИЙ БРЕНДИНГ – ІНСТРУМЕНТ КОМУНІКАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ МИТЦЯ	317
--	-----

Коваль Лідія

ЕМОЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ ОСВІТЛЕННЯ У ВІЗУАЛЬНІЙ ЕКРАННІЙ КУЛЬТУРІ	321
---	-----

Костенко Ігор, Яремчук Ірина

ЗАСОБИ ВІЗУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В РЕКЛАМНОМУ СУПРОВОДІ ТУРИСТИЧНИХ АГЕНЦІЙ	324
--	-----

Крупа Семен

РОЛЬ ЗОБРАЖЕННЯ ТА ВІЗУАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РЕКЛАМІ, ЇХ ВПЛИВ НА ЦІЛЬОВУ АУДИТОРІЮ.....	328
---	-----

Лежнев Олександр, Бармак Діана

ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ТА ІЛЮСТРАЦІЇ КНИЖОК ДЛЯ ДІТЕЙ У ВІКОВИХ КАТЕГОРІЯХ ВІД 3 ДО 12 РОКІВ	331
--	-----

Павлова Ольга, Оліфіренко Віталіна

ШРИФТ ЯК ЕЛЕМЕНТ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ	336
---	-----

Оліфіренко Віталіна

ГРАФІЧНА ВИРАЗНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ШРИФТОВИХ КОМПОЗИЦІЙ В ОБКЛАДИНКАХ СВЯТОСЛАВА ГОРДИНСЬКОГО 1920–1930-Х РР.	339
--	-----

Фесенко Галина

ВІЗУАЛЬНА МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ПАМ'ЯТІ	341
---	-----

Ходосов Віктор

СПЕЦИФІКА ЗАСТОСУВАННЯ КІНЕТИЧНОЇ ТИПОГРАФІКИ В МУЛЬТИМЕДІЙНОМУ ДИЗАЙНІ	346
--	-----

ПАНЕЛЬ 5. СУЧАСНІ ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ДУХОВНИЙ УНІВЕРСУМ ЛЮДИНИ

Бачинська Марина

ІДЕЇ ДУХОВНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МУЛЬТИМЕДІЙНИМИ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНОГО СЛОВА В ПЕДАГОГІЧНИХ ПОГЛЯДАХ НІЛИ ВОЛОШИНОЇ	349
---	-----

Брадов Володимир

САНКЦІЙНА ПОЛІТИКА ЄВРОСОЮЗУ
ЯК ПРОТИДІЯ МАСМЕДІА КРАЇНИ-АГРЕСОРА.....361

Вертипорох Вікторія

СТВОРЕННЯ ВРАЖАЮЧИХ ДІЛОВИХ
ІСТОРІЙ З ОСОБИСТІСТЮ У ЦЕНТРІ
ЕКОНОМІЧНОГО СТОРІТЕЛІНГУ363

Гиріна Тетяна

ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬНОГО СПРИЙНЯТТЯ
ГАЛУЗЕВИХ ЗМК В УКРАЇНСЬКОМУ
ЕКОНОМІЧНОМУ МЕДІАЛАНДШАФТІ367

Григораш Аліна

МЕДІАУПЕРЕДЖЕНІСТЬ І ПРОПАГАНДА
У ВИСВІТЛЕННІ ВІЙНИ372

Дашевська Ірина

РОЛЬ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ
СПАДЩИНИ ЯК НОСІЇВ ЦІННОСТЕЙ380

Джолос Олег

ЦИФРОВІ МЕДІА НА ПОРОЗІ РЕГУЛЯЦІЇ:
ЗАКОНОДАВЧІ НОРМИ ЄВРОСОЮЗУ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ.....383

Досенко Анжеліка

ЦИФРОВИЙ КОНТЕНТ: МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ
НА АУДИТОРІЮ386

Зайко Леся, Рудик Ангеліна

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ У КОНТЕКСТІ
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ:
ПРОПАГАНДА ТА ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВПЛИВ.....389

Зайцева Інна, Попко Микола

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ЖУРНАЛІСТА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	393
--	-----

Зосим Сергій

ГЛОБАЛЬНІ МЕДІА-ГІГАНТИ У ФОРМУВАННІ ЕКОНОМІЧНИХ НАРАТИВІВ	398
---	-----

Калита Тетяна

ОСОБЛИВОСТІ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДИСКУРСУ В ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ	401
--	-----

Ключка Сергій

ДІЯЛЬНІСТЬ КОРПОРАЦІЙ У СТРУКТУРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ІНТЕРЕСІВ ЕКОНОМІЧНОГО ЖУРНАЛІСТА	404
---	-----

Ковпак Вікторія

НОН-ФІКШН ЯК СОЦІОКОМУНІКАЦІЙНИЙ ТРЕНД В УМОВАХ ВІЙНИ В ОГЛЯДАХ ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛІВ	407
--	-----

Кручко Людмила

БІЗНЕС, ФІНАНСИ ТА ЕКОНОМІКА В ЗМК: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	413
--	-----

Макарська Аліна

ДО ПИТАННЯ ТЕОРЕТИЧНОГО ОСМИСЛЕННЯ НОВИННИХ TELEGRAM-КАНАЛІВ У СТРУКТУРІ МЕДІАСМАКІВ АУДИТОРІЇ	417
--	-----

Марцинкевич Дар'я

МОЖЛИВОСТІ НОВИХ МЕДІА У ЖУРНАЛІСТИЦІ: ЮТУБ	423
---	-----

Міщенко Олексій

ВПЛИВ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ НА ПОДОЛАННЯ УПЕРЕДЖЕННЯ ПІД ЧАС СПРИЙНЯТТЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВОМ В УМОВАХ КРИЗИ.....	426
---	-----

Побережець Ганна РОЛЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ ОРІЄНТИРІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	431
--	-----

Полоз Олена ІНФОРМАЦІЙНІ ІНТЕРЕСИ ЕКОНОМІЧНОГО ЖУРНАЛІСТА З УНАОЧНЕННЯ ГАЛУЗЕВИХ ПОВІДОМЛЕНЬ ЕКСПЕРТНИМИ КОМЕНТАРЯМИ.....	436
---	-----

Салімов Ельдар ОСМИСЛЕННЯ РОЛІ ВПЛИВОВИХ ОСІБ У ФОРМУВАННІ НОВИННОГО МЕДІАДИСКУРСУ	439
---	-----

Санакоєва Наталя, Холодний Павло ЦИФРОВІЗАЦІЯ СУЧАСНОГО МЕДІЙНОГО ПРОСТОРУ: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ 2023 РОКУ У СВІТІ ТА УКРАЇНІ.....	444
---	-----

Семенюк Ангеліна ВІЙСЬКОВА ЖУРНАЛІСТИКА В ІСТОРИЧНІЙ РЕТРОСПЕКТИВІ.....	448
--	-----

Сівак Аліна УКРАЇНСЬКІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ У ПРОТИСТОЯННІ РОСІЙСЬКІЙ АГРЕСІЇ.....	452
--	-----

Сукаленко Тетяна, Шпетна Світлана МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ МЕРЕЖЕВОГО ЩОДЕННИКА ЯК РІЗНОВИДУ ВЕББЛОГУ	458
---	-----

Сергієнко Тетяна, Бєлова Валерія	
---	--

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ЇХ РОЛЬ У ПОЛІТИЧНІЙ СИСТЕМІ СУСПІЛЬСТВА	464
--	-----

Турчак Олена

ПРИЧИНИ ПОЯВИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НОВОТВОРІВ У МАСМЕДІЙНОМУ ПРОСТОРІ	467
--	-----

Федорчук Георгій

МЕДІАДИСКУРС ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ В ЕКОНОМІЧНІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ	470
--	-----

Федорчук Наталя

ОГЛЯД БІЗНЕС-МЕДІА В УКРАЇНІ ПІСЛЯ 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ	473
---	-----

Хмелюк Дмитро

ТЕОРЕТИЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ ВПЛИВУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ НА РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА В ПОТОЦІ НОВИН	477
--	-----

Христокін Геннадій

МЕДІАКОНСТРУЮВАННЯ НАРАТИВІВ МАСОВОЇ СВІДОМОСТІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	482
--	-----

Шкільнюк Володимир

ГЛОБАЛЬНІ ЦЕНТРИ ЕКОНОМІЧНОГО МЕДІАДИСКУРСУ В ЦИФРОВІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ	488
--	-----

ПАНЕЛЬ 6. БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЇ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Дячук Олена

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ДИСКУРСУ СОЦІАЛЬНОЇ АНГЛОМОВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ РЕКЛАМИ.....	492
---	-----

Крайняк Людмила, Дуда Олександра, Рибачок Світлана, Боднар Ольга, П'ятничка Тетяна	
ПЕРЕКЛАД ЯК ВИД КОМУНІКАЦІЇ	497

Юденкова Олена	
РОЛЬ ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В РОЗВИТКУ ПАРТНЕРСТВА МІЖ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ПІДПРИЄМСТВАМИ ЯК СУЧАСНИЙ ОСВІТНІЙ ТРЕНД	502

Яриновська Катерина	
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СУЧАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ЛЕКСИКИ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	509

Трегуб Ангеліна	
НАРИСОВІ ФОРМИ СУЧАСНОЇ ЕКРАННОЇ ДОКУМЕНТАЛІСТИКИ.....	515

Борець Андрій,

*канд. наук із соц. ком., доцент кафедри
журналістики та нових медіа
факультету журналістики,
Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна*

FAKE NEWS ВОЄННОГО ЧАСУ: МАНІПУЛЯЦІЇ З ВІЗУАЛЬНИМ БРЕНДИНГОМ ТЕЛЕМАРАФОНУ «ЄДИНІ НОВИНИ»

Повномасштабна російська агресія призвела до драматичного зростання кількості дезінформації в українському інформаційному просторі. Країна-агресор використовує різні технології та платформи для дискредитації військового та політичного керівництва України, нагнітання зневіри та паніки серед населення. В державному Центрі стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки, який діє при Міністерстві культури та інформаційної політики України, стверджують, що найбільшим джерелом дезінформації є анонімні канали в соцмережі Telegram. А основною тактикою російської дезінформаційної машини залишається масовість [6].

Однією з технологій, яку застосовує російська машина з виробництва фейків, є використання елементів візуального брендингу телевізійного марафону «Єдині новини» та шістьох телеканалів, які беруть участь в проєкті: «Студія 1+1», «Ми – Україна», «Старлайт медіа» (об'єднана команда ICTV та СТБ, працюють під логотипом ICTV), «Інтер», Суспільне та парламентський телеканал «Рада». Розглянемо кілька таких випадків, зафіксованих за останні півроку.

21 вересня 2023 року російські та деякі українські джерела поширили фейкове відео та текстовий коментар щодо виступу президента В. Зеленського на тижні Високих дебатів на Генеральній асамблеї ООН. Стверджувалося, що Зеленський виступав у напівпорожній залі, а щоб приховати цей факт «Єдиний марафон» зробив невдалий монтаж відео, помилково вставивши план із Зеленським, який сидить в залі Генасамблеї. Таким чином, автори фейку планували дискредитувати і президента Зеленський, який нібито «слухає сам себе», і редакцію телемарафону, яка начебто створює фейкове відео, до того ж, робить це непрофесійно [7]. Ввечері того ж дня фейкове повідомлення було спростовано телеканалом «Студія 1+1». За його даними, його першоджерелом був проросійський блогер А. Шарій. В повідомленні телеканалу, зокрема, наголошувалося

на невідповідності візуальних маркувань, оскільки учасники марафону використовують додаткові графічні елементи: геотитр, плашку, рухомий рядок, яких не було в сфальшованому відеоролику [5]. Втім на час спростування фейк встигли поширити не лише численні російські пропагандистські ЗМІ, а й деякі українські ресурси, зокрема Telegram-канали видань «Страна.ua» (доступ до якого обмежено за рішенням РНБО), Klymenko Time (нині видалений з соцмережі) та «Труха Україна». Лише на останньому каналі новина отримала 1,1 мільйон переглядів переважно української аудиторії.

17 жовтня 2023 року мережею поширився відеосюжет з логотипом «Єдиних новини» про нібито графік відключення світла по всіх містах України з посиланням на заяву голови «Укренерго» В. Кудрицького. Команда марафону оперативно спростувала фейк та закликала зробити так само ЗМІ та блогерів, які встигли його поширити [9].

Наприкінці листопада 2023 року низка російських пропагандистських ЗМІ та Telegram-каналів поширили сфальсифікований відеоролик начебто з телемарафону. У ньому в рухомому новинному рядку з'являлося повідомлення про втрати України загиблими та зниклими безвісти понад 1,1 млн військовослужбовців з посиланням на «міністерство оборони». В оригінальній трансляції рухомий рядок не містив такої інформації [11].

Наприкінці грудня 2023 року низка видань зафіксували фейкове відео з телеведучою та шефредакторкою програми «Факти тижня» телеканалу ICTV О. Соколовою. На ньому вона нібито розповідає в ефірі марафону про появу в Україні так званих «мобілізаційних блокпостів», на яких громадяни начебто одразу «проходитимуть військово-лікарську комісію» та «відправлятимуться на навчання». Автори відеофейку використали зображення О. Соколової, наклавши на неї голос іншої ведучої. Як зазначило видання «Детектор медіа», відео та аудіодоріжки фейкового ролику не збігаються, а деякі інтонації в голосі можуть свідчити про використання електронних сервісів озвучування текстів [1].

31 січня 2024 року Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки спростував відео з використанням технології deepfake, на якому мер тимчасово окупованого Мелітополя І. Федоров начебто заявив, що на тимчасово окуповані території Запорізької області також завозяться основні медикаменти російського виробництва у великій кількості, а приїзд лікарів з Санкт-Петербурга значно покращив ситуація з охороною здоров'я. Для створення фейку було використано відео із реальним включенням І. Федорова в телемарафон 16 грудня 2023 року, в якому він навпаки розповідав про критичний стан медичної системи на тимчасово окупованих територіях. Виявлене фейкове відео мало всі

ознаки підробки: розмиті дата і час етеру, відеозапис низької якості, непритаманна людині міміка, відсутність мовних пауз, розсинхронізація губ і прямої мови [2].

Це лише кілька прикладів дезінформації під прикриттям «Єдиних новин». Очевидно, їх значно більше, і далеко не всі з них були виявлені редакцією телеканалів чи командами фактчекерів. Наміри авторів таких фейків зрозумілі. Попри почасти справедливую критику телемарафону з боку багатьох медіаекспертів, він залишається важливим джерелом інформації для мільйонів українців, переважно старшого віку, якому довіряють. Як свідчить опитування Київського міжнародного інституту соціології, проведене в грудні 2023 року, «Єдині новини» зберігали позитивний баланс довіри (43 % – довіряють, 38 % – не довіряють) [4]. Марафон залишається одним із головним інструментів військово-політичного керівництва України для комунікації з населенням. Сфальшовані відеоролики чи скріншоти з брендингом телемарафону викликають значно більшу довіру серед українців, ніж схожий дезінформаційний контент, поширений російськими пропагандистськими ресурсами, рівень довіри до яких в Україні від початку повномасштабного вторгнення є мізерним [3].

Стратегію маскування дезінформації під авторитетні джерела Росія так само використовує й проти західних країн. Ще у вересні 2022 року міжнародна неурядова організація EU DisinfoLab опублікувала звіт про масове використання російською машиною з дезінформації «клонів» 17 європейських медіа, зокрема, німецького видання Bild, британського The Guardian, українського «РБК-Україна». Інформаційна кампанія отримала назву Doppelgänger (з нім. «злий двійник»). Вона змальовувала Україну як failed state, просувала російськи наративи щодо війни (зокрема, заперечували масові вбивства в Бучі), лякала жителів європейських країн зниження рівня життя через санкції проти Росії. У соцмережах Facebook та X (Twitter) було створено цілу мережу фейкових акаунтів для поширення сфальшованих новин [13].

13 червня 2023 року тодішня міністерка закордонних справ Франції К. Колонна з посиланням на звіт французького агентства з нагляду за зовнішньою дезінформацією Vigimur заявила про викриття російської інформаційної кампанії з дезінформації, яка зокрема, використовувала фальшиві сайти, які мали візуальний брендинг, що нагадував провідні французькі ЗМІ. Йдеться про видання 20 Minutes, Le Monde, Le Parisien та Le Figaro. Крім того, було виявлено факти підробки інтернет-сторінки Міністерства закордонних справ Франції [16].

Пізніше російська дезінформаційна кампанія з європейських країн поширилася на США та Ізраїль і, за оцінкою компанії Meta, стала наймасштабнішою з 2017 року [14].

Головне запитання – як протидіяти фейкам, які «прикриваються» візуальним брендингом авторитетних джерел, зокрема, телемарафону «Єдині новини», поки не має відповіді. Усі наявні стратегії виглядають мало ефективними. Розглянемо деякі з них.

1. Фактчекінг. В Україні є низка як державних органів, так і недержавних ресурсів, головне завдання яких – спростування російських фейків. Зокрема, при РНБО України діє Центр протидії дезінформації, а при Міністерстві культури та інформаційної політики України – вже згаданий Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки. Втім, їхніх ресурсів фізично не вистачає для виявлення та спростування всіх фейків, а охоплення аудиторії – в рази менше, ніж у ресурсів, які ці фейки поширюють. Є сумніви й щодо самої стратегії. Як пише Г. Почепцов: «Дезінформація подає спотворене уявлення про дійсність як істину. При цьому відомо, що, коли її починають спростовувати, це знову ж таки активує в масовій свідомості дезінформацію. Тобто, спростовуючи, ми зміцнюємо цю викривлену інформацію в мізках мас» [8, с. 117]. Ця теза експериментально підтверджена й низкою західних дослідників [15].

2. Медіаосвіта та медіаграмотність. Формування навичок розрізнення правдивої інформації та дезінформації, безперечно, важливі. Відповідний курс уже інтегрований в українську шкільну освіту. Втім, підвищити медіаграмотність людей старшого віку, особливо в умовах війни, виглядає надзвичайно важким завданням. Жертвами фейків стають навіть люди з професійного середовища. Характерний приклад: дезінформацію щодо сфальшованого відео телемарафону, на якому президент Зеленський начебто «слухає сам себе» поширила (і, звісно ж, видалила після спростування) народна депутатка І. Геращенко, людина з багатим медіабекграундом.

3. Соцмережі. Законодавче регулювання соцмереж та створення алгоритмів з розпізнавання та видалення, а також маркування повідомлень, що мають ознаки неправдивих, імовірно, найперспективніший, проте нині так само не надто ефективний шлях боротьби з дезінформацією. Зокрема, в опублікованому в серпні 2023 року офіційному звіті Єврокомісії щодо результатів боротьби найбільших соцмереж з російською дезінформаційною кампанією відповідно до Digital Service Act (європейський законодавчий акт нелегального контенту, прозорості реклами та дезінформації) констатується її низька ефективність [12].

Попри це, для протидії використанню брендингу телемарафону «Єдині новини» вважаємо можливим дати такі рекомендації:

1. Створення ІТ-алгоритмів раннього виявлення дезінформації з брендингом телемарафону з подальшою оцінкою загроз та розставлянням пріоритетів щодо протидії найбільш небезпечним.

2. Створення внутрішніх груп моніторингу всередині самих редакцій.

Очевидно, це менш ефективний спосіб, який, втім, потребуватиме й менше часу для втілення, що в умовах війни може мати вирішальне значення.

3. Активніше просування контенту телемарафону в соцмережах, створення офіційних акаунтів «Єдиного марафону» в найбільш популярних соцмережах. Як слушно зауважили науковці Національного інституту стратегічних досліджень, «необхідне не лише виявлення та де-конструювання фейків, а й більш чітке визначення аудиторій, на які вони спрямовані, та формування ефективного контенту протидії» [10, с. 388].

Важливим завданням для держави залишається подальше законодавче регулювання соцмереж, адже ухваленого закону «Про медіа», очевидно, замало. Інструментів законодавчого впливу, на зразок вже згаданого європейського Digital Service Act, які б регулювали інтернет-платформи та соцмережі задля захисту користувачів, зокрема, від дезінформації, в Україні сьогодні не існує.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Буняк В. У фейсбуці поширюють фейкове відео з телеведучою Оксаною Соколовою, яка нібито в ефірі розповідає про так звані «мобілізаційні блокпости по всій Україні». URL : <https://detector.media/infospace/article/221097/2023-12-27-u-feysbutsi-poshyryuyut-feykovye-video-z-televeduchoyu-oksanoyu-sokolovoyu-yaka-nibyto-v-efiri-rozpovidaie-pro-tak-zvani-mobilizatsiyni-blokpasty-po-vsiy-ukraini/> (дата звернення: 01.02.2024).

2. Відеофейк: «росіяни подолали медичний колапс у Мелітополі завдяки лікарям з Санкт-Петербурга». URL : <https://spravdi.gov.ua/videofejk-rosiyany-podolaly-medychnyj-kolaps-u-melitopoli-zavdyaky-likaryam-z-sankt-peterburga/> (дата звернення: 01.02.2024).

3. Динаміка довіри соціальним інститутам у 2021–2022 роках / Пресреліз підготовлений заступником директора КМІС Антоном Грушецьким. URL : <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1174&page=1> (дата звернення: 01.02.2024).

4. Довіра телемарафону «Єдині новини» / Пресреліз підготовлений виконавчим директором КМІС Антоном Грушецьким. URL : <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1347&page=1> (дата звернення: 01.02.2024).

5. Заява марафону «Єдині новини» щодо фейку про зміни в трансляції виступу Президента України в ООН. URL : https://1plus1.ua/novyny/zaava-marafonu-edini-novini-sodo-fejku-pro-zmini-v-translatsii-vistupu-prezidenta-ukraini-v-onn?fbclid=IwAR1WCHD7_K0EIhUT8UjNc21XPW8zLCU5QT6G1x7Igrf_07s1IN5i-F5EWEc (дата звернення: 01.02.2024).

6. Котубей В. Про що цього року брехала Росія: фейки, дезінформація та вкиди про російсько-українську війну і як їм протидіяти. URL : <https://suspilne.media/culture/636550-pro-so-cogo-roku-brehala-rosia-fejki-dezinformacia-ta-vkidi-pro-rosijsko-ukrainsku-vijnu-i-ak-im-protidiati/> (дата звернення: 01.02.2024).

7. Пеню В. Слухав сам себе: на телемарафоні осоромилися з виступом Зеленського в ООН (відео). URL : <https://focus.ua/uk/world/594166-sluhav-sam-sebe-na-telemarafoni-osoromilisya-z-vistupom-zelenskogo-v-oon-video> (дата звернення: 01.02.2024).

8. Почепцов Г. Токсичний інфопростір. Як зберегти ясність мислення і свободу дій. Київ : Vivat, 2022. 384 с.

9. Ролик про тривалі відключення світла з посиланням на Укренерго – фейк / Офіційна заява марафону Єдині новини. URL : <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20231017-rolyk-pro-tryvali-vidklyuchennya-svitla-z-posylannyam-na-ukrenergo-fejk-oficijna-zayava-marafonu-yedyni-novyny/> (дата звернення: 01.02.2024).

10. Світова гібридна війна: український фронт / за заг. ред. В. П. Горбуліна ; Національний інститут стратегічних досліджень. Київ : НІСД, 2017. 496 с.

11. Хмельницька В. Спростування 1+1 media щодо фейкового відео про нібито втрати ЗСУ під брендингом телеканалу 1+1. URL : <https://tsn.ua/ukrayina/sprostuvannya-1-1-media-schodo-feykovogo-video-pro-nibito-vtrati-zsu-pid-breningom-telekanalu-2459110.html> (дата звернення: 01.02.2024).

12. Digital Services Act: Application of the Risk Management Framework to Russian disinformation campaigns. URL : file:///C:/Users/Main_User/Downloads/digital%20services%20act-KK0923294ENN.pdf (дата звернення: 01.02.2024).

13. Doppelganger. Media clones serving Russian propaganda / Alaphilippe A. And others. URL : <https://www.disinfo.eu/wp-content/uploads/2022/09/Doppelganger-1.pdf> (дата звернення: 01.02.2024).

14. Nimo D., Torrey M. Detailed Report. Taking down coordinated inauthentic behavior from Russia and China. URL : <https://www.politico.eu/wp-content/uploads/2022/09/27/NEAR-FINAL-DRAFT-CIB-Report-ChinaRussia-Sept-2022.pdf> (дата звернення: 01.02.2024).

15. Pennycook, G., Rand, D. G. The psychology of fake news. *Trends in Cognitive Sciences*. 2021. № 25(5). P. 388–402. URL : <https://psycnet.apa.org/record/2021-29301-001> (дата звернення: 01.02.2024).

16. RRN: une campagne numérique de manipulation de l'information complexe et persistante. URL : https://www.diplomatie.gouv.fr/IMG/pdf/20230612_np_viginum_synthese_rapport-campagne-rrn_vf_cle0aa6f9.pdf (дата звернення: 01.02.2024).